53e jaar. — Nr 30. — EERSTE BLAD. — Zaterdag, 10 Maart 1906.

Men schrijft in te Tongeren bij M. COLLÉE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De *POSTRIJDER* verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten *franco* gedaan worden aan den uitgever, **Groote Markt, te Tongeren.**

DE POSTRIJDER
DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement :

Drie maal per week : 6 fr. per jaar.
Twee » » 5 »
Een » » 4 »

Een blad afzonderlijk 10 centiemen,

De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.

Aankondigingen : 15 centiemen per drukregel.

Reclamen, vonnissen en andere artikels voorraan of binnen in het blad, 1 frank den drukregel.

TONGEREN, DEN 10 MAART 1906.

VAN ALLES WAT.

VERPLICHTEND ONDERWIJS. — Hoort de liberalen en socialisten eens beweren dat ze, het verplichtend onderwijs eischende, eenieders overtuiging eerbiedigen willen.

Zoo is 't niet en onze tegenstrevers verduiken hier weer eens hunne meening of liever wat ze in 't schild voeren.

Gezel -. De Brouckere zegde het ons Woensdag avond der verledene week op eene meeting ingericht door de Bond van 't Onderwijs. (Ligue de l'Enseignement.)

« Het onderwijs dat tot hiertoe in onze » lagere ssholen, zelfs officieele, gegeven » wordt, is niet goed. Men vergeet dat de » school moet dienen als voorbereiding » tot het werkhuis. Om voordeel te kun» nen doen met de lessen van den meester, » moet het kind den geest vrij hebben. » En die vrijheid, die gerustheid van den » geest hangt af van die van het lichaam. » Nu, talrijk zijn de arme kleinen die » onze scholen bezoeken en die de nood» zakelijkste verzorging niet bekomen. » Het is dus noodig eerst en vooral te » zorgen dat de leerlingen het noodige » voedsel en de noodige kleeding ontvan» gen. »

Dit is nog zoo erg niet, doch gezel De Brouckere voegde er bij :

« Het geld dat daarvoor noodig is zal » men vinden door de belasting op het » inkomen in te voeren, de begrooting » van oorlog te verminderen, en *de be» grooting der eerediensten af te schaf» fen.* »

Dus voor de socialisten beteekent verplichtend onderwijs de belasting op het inkomen, de besnoeiing der begrooting van oorlog en *de afschaffing van de begrooting der eerediensten.*

* * *

DE WERKMANSPENSIOENEN IN FRANKRIJK. — De Fransche minister van financies heeft uitgerekend dat de toepassing der wet op de pensioenen, voor de tien eerste jaren, elk jaar 270 miljoen zal kosten, en daarna 150 miljoen, en hij weet niet waar het geld daartoe te halen, zoodat, al wordt de wet door de Kamers gestemd, de werklieden toch hun pensioen niet zullen trekken.

't Is een schandelijke comedie, welke daarmee gespeeld wordt. In Mei moeten in Frankrijk de Kamerkiezingen plaats hebben, en de Kamer zal dus voor dien tijd de wet op de werkmanspensioenen stemmen om de kiezers zand in de oogen te strooien. Maar na de kiezingen zal de Senaat de wet verwerpen, omdat het onmogelijk is ze uit te voeren. Zoo fopt men Frederik !

En dan durven de Belgische socialisten den spot drijven met onze wet op de pensioenen, waardoor nu aan de ouderlingen van 65 jaar een pensioentje van 65 fr. verzekerd is, en die aan elkeen de gelegenheid geeft zich voor zijnen ouden dag een behoorlijk inkomen te bezorgen. De Fransche werklieden zouden heel gelukkig zijn eene pensioenwet te hebben gelijk in België, in plaats van de ijdele beloften der roode kopstukken.

* * *

WIJ ZIJN VERWITTIGD. — « La Gazette de Charleroi » zegt ons als volgt wat de liberalen zouden doen, indien zij met behulp der socialisten 't bewind moesten veroveren.

« Het zal ons voldoende zijn Frankrijk » na te volgen door het kosteloos en ver» plichtend onderwijs, den persoonlijken » en verplichtenden krijgsdienst voor » allen, *zelfs voor de seminaristen*, in » te voeren, door al de instellingen te » *verwereldlijken* die het niet zijn en het » zouden moeten zijn, *door uit de scholen* » *en de rechtbanken de kruisbeelden weg* » *te nemen, welke daar niets te doen* » *hebben, enz* ..

» Behalve dat zullen de priesters meester zijn in hunne kerken en mogen » voortgaan met de uitoefening van hun » bedrijf. »

Die bekentenis is klaar, duidelijk en onbewimpeld : Wij zullen wel doen ze te onthouden en wel te overwegen wat ons zou te wachten staan, indien die blauwe en roode huichelaars moeste meester worden van 's landsbestuur. Wij teekenen het aan.

De Heilige Jozef onze leidsman.

Zijne bescherming is krachtig bij Jezus, zijnen zoon, zij is overgroot bij Maria, zijne bruid. Meer dan eens komt hij ons in moeilijke omstandigheden des levens ter hulp, en doet ons in twijfelachtigheden kennen hoe de goddelijke Voorzienigheid over onzen levensstaat heeft beschikt.

Hiervan vinden wij nog eens een bewijs in het leven der eerwaarde Moeder Maria der Visitatie, Carmelites. Deze had ook het geluk den H. Jozef op eene reis tot leidsman te hebben en tot beschermer in het uur harer dood. Nog leefde zij heilig in het vaderlijke huis ; maar God wilde haar in het klooster, en gebruikte daarvoor een buitengewoon middel. Hij gaf haar een zoo diep gevoelen van hare ellende, dat zij dacht de verergenis van 't land te wezen. Haar zielbestuurder en andere voorzichtige menschen bestreden dit droevig gedacht dat haar, door de hevigheid en de kleinmoedigheid, altoos nadeelig en soms hoogst gevaarlijk voor de deugd, kon doen vallen, doch te vergeefs. Zij besloot des 's nachts in 't geheim, zooals zij het later bekende, weg te vluchten, en inderdaad zij deed het, enkel een kruisbeeld, dat zij met hare tranen besproeide, met zich medenemende. Na lang gereisd te hebben, ontmoette zij een eerbiedwaardige ouderling, die haar vroeg waar zij naar toe wilde. « Ik ga, antwoordde zij, in de eenzaamheid mij verbergen » Op dit oogenblik trok de grijsaard eenen kring met zijnen stok rondom haar en toonde aan haar eenen weg die naar Palenca geleidde, haar zeggende : « Neem hem, anderszins loopt gij verloren. » En zoo even was hij verdwenen. De vluchtelinge erkende wellicht, dat de man die haar had gesproken, de H. Jozef was, de bijzondere beschermer harer jeugd. Doch vooraleer in die stad aan te komen, werd zij van eenige harer vriendinnen achterhaald, die bij het vernemen harer vlucht zich op reis hadden begeven, om ze met of tegen dank tot het vaderlijk huis terug te brengen.

De kloekmoedige dochter aanhoorde hen zonder antwoorden, en inwendig door het gebod versterkt, dat zij van den hemel ontvangen had, bleef zij onwankelbaar in haar voornemen. Hare vriendinnen, ziende dat die Godminnende ziel hunne bedreigingen door hare zachtmoedigheid overwon, besloten haar naar die stad in een klooster der ongeschoende Carmelietessen, dat onder bescherming van den H. Jozef stond te geleiden, waar men haar als Koorzuster ontving. Nochtaus die rang scheen haar te verheven volgens hare verdiensten, en daarom hoorde men haar in het goddelijk officie, beschaamd over haar zelven, bij het sluiten van haar officieboek uitroepen : « En mijne ziel, en mijne ziel ! » Hare vrees was dezelfde te verliezen, indien zij onder het getal der koorzusters genoodzaakt was te blijven. Ook hield zij niet op te vragen om onder de leekezusters gesteld te worden, hetgeen haar toegestaan werd tot een voorbeeld van ootmoedigheid voor gansch de kloostergemeente.

Troostelijke Zaken !

Die de kerkelijke geschiedenis doorbladert — bijzonder de eerste eeuwen der Christelijke tijdrekening — staat verwonderd over den heldenmoed der martelaren, over de antwoorden, die kleine kinderen zelfs aan de beulen gaven !

Te allen tijde is de Katholieke Kerk vruchtbaar geweest in martelaren, omdat altoos de poorten, de machten der helle tegen haar zijn opgestaan !

De strijd van het kwade tegen het goede zal bestaan zoolang als de wereld zal zijn !

Maar uit het kwade zal de Almachtige altijd het goede doen voortspruiten !

Bewijs daarvan Duitschland !

Uit den *Kulturkampf* wat al goed is er uit voortgekomen !

Zoo is 't en zal 't gebeuren met Frankrijk !

* * *

Tot heden toe bleven de katholieken in Frankrijk gerust slapen ! zij lieten de boozen ongestoord hunne helsche plannen uitwerken ! maar thans zijn zij wakker geschud en verdedigen hunne rechten !

Kinderen worden aangehouden, om zich verzet te hebben tegen een heiligschendend geweld !

De eerlijkste lieden worden met zware gevangenis gestraft om hunne verontwaardiging te hebben doen kennen !

De deftigste ambtenaren worden gehroodroofd of afgezet ! Anderen geven liever ontslag dan mee te werken in aanslagen tegen de kerken !

De geschiedenis zal de namen bewaren van de drie legeroversten, die openbaar weigerden de kerkdeuren open te breken.

Ziehier de kloeke daden der helden van Sint-Servan !

* * *

Om half acht 's morgens kwamen 5000 personen, met aan hun hoofd 't driekleurig vaandel versierd met rouw, naar de kerk !

Daar verschijnt de commissaris Gérard ! hij wordt uitgeschuifeld en begroet door : Weg met de dieven ! weg met de moordenaars !

Mr Desrée, pastoor, wordt toegejuicht !

Gérard gebiedt driemaal in naam der wet de deur te openen !

Zij blijft gesloten.

Dan verzoekt hij den bevelhebber Héry soldaten te geven om de deur open te breken.

De Commandant gaat met vier soldaten en eenen trommelaar naar de deur, en vraagt aan den commissaris het gebod in naam der wet te vernieuwen ! Wat gedaan wordt.

Dan keert den Commandant zich naar den pastoor en zegt : Mr Pastoor gij wilt uwe kerk niet openen !

De pastoor weigert ! dan trekt de Commandant uit zijnen zak het wetboek, en leest artikel 11½ en 23½, waarbij gestraft wordt elken soldaat, die zal weigeren aan het burgerlijk recht te gehoorzamen ; en dan zegt hij tot den Commissaris : « Ik zal uw verzoek niet inwilligen ! Zou ik durven de deur van mijnen vader instampen ! zoo veel te min zal ik het doen aan het huis van mijnen God ! »

» Hebt gij — hernam Mr Gérard — gedacht aan de gevolgen uwer weigering ? »

» Ik heb 34 jaren dienst — antwoordt Mr Héry. — Ik weet wat ik doe ! Wilt gij eene schriftelijke getuigenis mijner weigering ? »

Het volk is bewogen, en roept : « Leve het leger ! leve de Commandant ! »

De generaal Dávignon wordt bijgeroepen, en deze zegt, zich wendende tot Mr Héry :

» Gij weigert dan te gehoorzamen aan de burgerlijke overheid ? »

» Ja, mijn Generaal ! »

» Gij weet nochtans welke straffen er oploopen ! »

* * *

Er was een oogenblik van angstige stilte tusschen al het volk en de soldaten.

Dan roept de Generaal den kapitein Cléret de Langavant en bevoelt hem het bevel over 't bataillon te nemen !

» Gij gebiedt het, mijn Generaal ? »

» Ik gebied het ! »

De kapitein vraagt zenuwachtig aan den commissaris Gérard nog eens driemaal te gebieden in den naam der wet de deur te openen.

» 't Is gedaan ! » was 't antwoord !

» Doe het nog eens, dat ik het hoore ! »

» 't Geschiedde ! maar de deur bleef toe !

» Men opent niet ! zegt de commissaris ! Doe dan uwe soldaten de deur instampen ! »

» Ik beveet dit niet ! » spreekt plechtig de kapitein.

De commissaris smeekt en bidt, niets kan helpen.

't Volk juicht meer en meer toe ! De generaal Davignon wordt weergeroepen ! Hij spreekt tegen de kapitein dezelfde straf uit als tegen Mr Héry.

* * *

Nu wordt kapitein Spirale bijgehaald !

» Alles is in regel, zegt hij. Maar 't leger wordt voor zulke zaken niet bijgeroepen dan als de burgers het niet willen doen. Hebt gij ze gevraagd ? »

» Ja, kapitein ! »

» Hoe zijn hunne namen ? »

» Ik heb werklieden van de stad gevraagd, maar zij dierven niet uit vrees van veracht te zullen worden, en hunne werkwinkels te moeten verlaten. »

De kapitein houdt aan ! De commissaris geeft zijn woord van eere werklieden gevraagd te hebben.

De kapitein gaat met 4 soldaten naar de kerkdeur, doet daar den commissaris nog driemaal gebieden in den naam der wet de deur te openen, en na dat de deur toe blijft, spreekt plechtig den kapitein Spirale : « Om dezelfde reden als Commandant Héry weiger ik de deur open te doen breken ! »

* * *

Zijn zulke voorbeelden niet troostelijk ?

Doen zij ons niet herdenken de eerste tijden der Christene Kerk ?

Die heeren verzaken liever aan alles, dan hunnen God te beleedigen.

Zij verzaken liever aan eene hoopvolle toekomst, dan hunnen godsdienst te onteeren !

God zal het hun duizendmaal loonen !

Hunne namen blijven in zegening !

X.

Moeder zijn...

Kleine, kleine guit,
Schei met weenen uit !
Houd u stil daar in uw wiegske,
Stoute bengel ! ei, mijn kriekske !
Wijl het moeder wil,
Kindje houd u stil !

Stoute, stoute gast !
Wat zoo ! opgepast !
Zoo gij haast daar niet gaat zwijgen,
Zult gij vele pletskens krijgen !
Zij maar braaf nu toe,
Moeder is zoo moe !

Ei ! gij plagend prutseke,
Och ! mijn schreiend dutseke,
'k Zie uw heete traantjes rollen,
'k Zie ze van uw kaakjes bollen,
Kom toe, kom bij mij,
En zijt weder blij !

Ah ! gij aardig bengeltje,
Och ! mijn lieiste engeltje,
Moeder zal met duizend kussen,
't Lijden van uw hertje sussen !
Schatje, schatje mijn,
Wil nu zoetjes zijn !

Ah ! mijn spelend poezeke,
Ei ! mijn drollig soezeke !
Ah ! gij voelt uw list weer lukken,
Zoentjes op mijn mond te plukken !
Wilt ge er liefste teer,
Duizend met ne keer ?

O ! mijn suikerkindeke,
Ei, mijn hertevriendeke,
Wilt men van mijn hals u rukken,
'k Vecht mijn kleedren gansch aan stukken !
Zoo ik u eens derf,
'k Worde zot of... sterf !

HEYM.

Stads- & Provincienieuws

Paardenmarkt te Tongeren, DONDERDAG 29 MAART.

Op de Markt van Tongeren van donderdag waren te koop gesteld, 589 koeien en kalveren, 202 vette varkens en 1315 magere varkens, schapen, 0.

De *Postrijder* van heden bestaat uit **twee bladen.**

Apotheek. — Zondagsrust.

Zondag zal de Apotheek van M. HUYDTS alleen open blijven, van 12 uren 's middags tot 12 uren 's nachts, voor de dringende noodwendigheden.

De comptante betaling wordt vereischt.

Volksbond St-Maternus.

Het Bestuur heeft het genoegen de leden aan te kondigen dat de Zeer Eerw. Heer Theunissen, pastoor-deken, eene voordracht zal geven in de Maatschappij op zondag 11 Maart om half vijf *over de ambachten en 't behoud der ambachten.*

Al de werkende en eere-leden van den Volksbond, als ook al de ambachtsheden der stad zijn op deze belangrijke vergadering uitgenoodigd.

— Zondag 18 Maart, om 4 1/2 ure juist, Algemeene Vergadering der werkende leden.

DAGORDE :

1° Gedeeltelijke hernieuwing van het Hoofdbestuur.

2° Tombola.

VEEVERZEKERING VAN TONGEREN

Belangrijke tombola

TOEGESTAAN DOOR HET SCHEPENCOLLEGE.

Uitloting van verschillende koeiën en andere prijzen van waarde. Prijs per nummer 25 cmes. De nummers zijn te bekomen bij de verschillende wijkmeesters, alsook in het lokaal van den « Volksbond St-Maternus » (Hondstraat).

Iedereen, ook de leden die geen deel maken van de « Veeverzekering » kunnen deelnemen aan deze loterij.

De datum der trekking zal later aangekondigd worden.

Komt te verschijnen en is te koop in den boekhandel COLLÉE, *Groote Markt te Tongeren :*

Kyriale sive Ordinarium Missae, conforme editioni Vaticanae, a SS. D. N. Pio PP. X evulgatae, editio Schwann A. ingebonden in malsch zwart doek, rood op snede, prijs fr. **1.25**.

Idem, uitgave B, met roode hoofdletters, prijs fr. **1 90**.

In de *Revue du Chant Grégorien* van Grenoble, zegt M. de Kanunnik Grospellier, Leeraar

Joseph Daris et son Oeuvre Historique, par Osw. Robyns, Prêtre, prix 35 centimes.

Parochiekerk van Rixingen. — Feestdag en Octaaf der H. Getrudis, Patrones tegen de plaag van ratten en muizen en in gevallen van krankzinnigheid.

Zaterdag, 17 Maart : de eerste Mis te half acht, de plechtige hoogmis, met sermoon door een eerw. Pater Minderbroeder, te 10, en het Lof te 3 ure.

Zondag 18, de eerste Mis te half acht, de Hoogmis te half tien en het Lof te half drie.

De andere dagen der Octaaf : de H Mis te half zeven — en van 26e Maart te 6 ure.

Er is water, ter eere der Heilige gewijd, te bekomen en na de goddelijke diensten wordt hare relikwie ter vereering aangeboden en brood gewijd.

De militieraad van het arrondissement Tongeren zal zijnen eersten zittijd openen, maandag, 12 Maart.

De lotelingen der verschillende kantons, die redenen van vrijstelling in te brengen hebben, zullen zich op de volgende dagen moeten aanbieden :

Die van het kanton Bilsen, maandag 12 maart; die van het kanton Cortessem, dinsdag 13 maart; die van het kanon Loon, woensdag 14 maart ; die van het kanton Veldwezelt, donderdag 15 maart ; die van het kanton Tongeren, vrijdag 16 maart ; die van het kanton Ruckelingen-op-Jeker, zaterdag 17 maart, die van het kanton Reckheim, maandag 19 maart.

Alle zittingen zullen plaats hebben op het stadhuis te Tongeren, om 9 ure 's morgens, uitgenomen die van maandag 19 maart, die zal plaats hebben op het gemeentehuis te Reckheim om 11 's morgens.

OFFICIEELE AKTEN.

De medalie der regeering van Leopold II wordt verleend aan MM. Melchior, hooldopziener te Hasselt ; J. Libot, kantonnaal-opziener te Tongeren ; L.-A.-J. Bertrand, eere-opziener te Tongeren.

— Bij koninklijk besluit van 20 Februari 1906 is het burgerlijke eereteeken verleend, te weten:

Het kruis van 1e klas aan MM. Grisard, burgemeester der gemeente Wihogne ; Knapen J., schepen der stad St-Truiden.

Het kruis van 2e klas aan MM. Beckers (G.) en Nulens L., schepenen der gemeente Heusden.

De medalie van 1e klas aan MM. Van Hamont, ondervoorzitter van den provincieraad, burgemeester der gemeente Donck ; Celis J., gemeenteraadslid te Stockroye.

OUDE LIMBURGSCHE GEBRUIKEN. — HET « *Vosken jagen* » TE TONGEREN. — In de *Limburgsche Bijdragen* uitgegeven door het Leesgezelschap van Hasselt, deelt de Eerw. Heer J. B. Paquay zeer belangrijke inlichtingen mede over de oude rederijkerskamer « De Witte Lelie » van Tongeren. Deze kamer, samengesteld uit de voornaamste inwoners der stad, gingen ieder jaar kiekens... stelen. Ziehier hoe de zaak uitgelegd wordt door den E. H. Paquay.

In den nacht van 15 tot 16 Augustus, nadat de stadstrommelaar de ronde had gedaan om de burgers te verwittigen « hunne pullekens wel op te sluiten », gingen eenige leden rond elf ure 's nachts tot 's morgens toe « het vosken jagen ». Met de opbrengst van de jacht werd een lustig avondmaal gegeven op St-Rochusavond.

De registers der Kamer melden dat de jacht buitengewoon goed gelukte in 1745 : de rederijkers waren werkzaam in het Begijnhof, « alwaar — zoo staat er in de registers geschreven — onze vos eene goede vangst gehad heeft, van omtrent de 40 stuks van hanen, hennen, kiekens en kalkoenen, waarmede de confraters des avonds zeer heerlijk getrakteerd zijn geworden. »

Als de vangst niet genoeg opbracht, werd nog gevogelte voor het avondmaal aangekocht. Dit was het geval in 1749. In dit jaar waren « rond elf ure 's nachts, de jongste en habiele gasten afgegaan het vosken jagen, den eenen muur op en den anderen al, tot klaren dag toe, doch zonder grooten buit te maken, wijl bijna allerwerts de pullekens opgesloten waren ».

Men moet bekennen, dat het « vosken jagen » niet veel gemeens had met de « edele komst van rhetorijkers » gelijk men in dien tijd zegde.

HET DAGELIJKSCH BEZOEK TE HASSELT. — Op zondag 4 Maart, rond 2 uren in den namiddag, kwam eene talrijke ingetogene schaar de breede beuken der Hasseltsche Hoofdkerk vullen. Na een kort lof beklom de E. P. Denies, der Societeit Jesus, verblijvende te Alken, den kansel en met eene overtuigende welsprekendheid sprak hij over het Dagelijksch Bezoek aan het Allerheiligste Sacrament.

In het eerste deel zijner meeslepende rede deed hij inzien hoe het Goddelijk Lam, in ons midden gekomen, voor ons aan het schandhout des kruises gestorven in de bitterste smarten, thans nog onder ons verblijvende op de altaren, verlaten en vergeten wordt van zijne onderdanen, Hij de trouwe vriend, de groote weldoener des menschdoms.

Dan deed hij met glans, de bijzonderste punten die het werk van het Dagelijksch Bezoek aan het Allerheiligste Sakrament daarstellen, uitschijnen, hij drukte vooral op het overgroot getal voordeelen en het groot gemak om de aangegeven verplichtingen te onderhouden.

En is het dan zoo moeilijk alle dagen eenige oogenblikken slechts te wijden aan den dienst van den Goddelijken gevangene, aan den dienst van onzen opper Heer en meester !

Ja, alle dagen eene mis bijwonen en bijgevolg 't verblijf eener half uur in de kerk vóór Jesus, is nog te weinig om onzen dank, onze erkentenis te bewijzen aan Hem die voor ons zooveel heeft gedaan.

Ook bewees de overtuigde leeraar dat het beste, het verhevenste middel om getrouw de aangegane beloften te volbrengen, bestond in het Dagelijks hooren der H. Mis of ten minste in het bijwonen van het lof.

Laten wij in 't doorgaan zeggen dat geheel de aanwezige menigte door de warme en trillende woorden van den grooten redenaar overtuigd, in grooten getalle zich liet inschrijven in dat werk, zoowel geschikt om de regeningen des Heeren over familiën en volkeren af te roepen, om de godsvrucht der christenen op te beuren en alles terug te voeren tot 't Goddelijk Lam, tot Christus den gekruisigde.

En gij die deze eenige onbeduidende woorden zult lezen aarzelt met u als lid van 't Dagelijksch Bezoek te laten opschrijven, derwijze zult gij

---

De Erfgenaam van NIEDECK

(14e vervolg).

Voor hem zelf komt het er niet op aan. Hij is zelfstandig en onafhankelijk. Maar zijne ouders ? Wulff-Dietrich kent de toestanden in zijn ouderlijk huis beter dan men vermoedt.

Hij weet hoe men daar een overgroot kapitaal verkwist, alleen hopende op de groote erfenis, doch het past voor hem niet, om als zoon zijn vader daarover te onderhouden. Na het tooneel in de bouwvallen, waarvan hij zoo onwillekeurig getuige was geweest, heeft hij alles gedaan om geen deel aan den ondergang te hebben en dat zal hij blijven doen. Doch Pia von Nordlingen tegen haren wil trouwen, dat nooit !

Hoe zal hij echter zijne weigering rechtvaardigen ?

Dagen en nachten had hij reeds deze zelfde vraag trachten te beantwoorden, doch steeds was de uitslag dezelfde geweest. Hij mag niet bekennen dat hij weigert Pia te trouwen, hij moet redenen vinden om zijn wegblijven te verklaren.

Pia zal alles, wat in haar vermogen is, doen, om hare ouders tegen hem in te nemen en eindelijk zal 't er met « dien ander » wel doorgaan. Dan valt het scherm en is de comedie afgelooper. Hij grijpt pen en papier en begint te schrijven :

— Zooals ge ziet voldoe ik aan uw verlangen en antwoord per ommegaande. Wanneer deze u echter bereiken zal, kan ik met geen mogelijkheid zeggen. Gisteren is een postbode bijna verongelukt en dus durf ik er heden niet dadelijk weer op uit sturen. De wegen door de bergen zijn totaal onbegaanbaar door de hooge, vaste sneeuw. Wanneer deze dooit, zwellen de bergstroomen zoodanig, dat het ook dan onmogelijk is er op uit te gaan. Daar mijn voet mij het gaan vooreerst nog verbiedt, ben ik dus hier gevangen, want hoe zoudt ge hier een rijtuig willen laten rijden ? 't Is een groot geluk dat ik telegrafisch verbonden ben en u dus nog bijtijds kon laten weten dat ik verhinderd was.

Het verheugt mij dat ge zoo ingenomen zijt met freule von Nordlingen, maar, geloof mij, op een erfgoed als Niedeck wacht ieder meisje geerne !

De schrijver wierp de pen neer en liep onrustig het vertrek op en neer. Het werd duister en stil om het eenzame slot. Wulff-Dietrich voelde iets als heimwee. Met wijd geopende oogen staarde hij de meikenhout gemeubileerde kamer rond.

Ginds staat een leunstoel gezellig bij den haard, doch niemand maakt er gebruik van. Het vuur in den haard vlamt lusteloos. O, als daar in dien schommelstoel eens eene blanke vrouw zat, die met haar blanke handjes de kolen oppookte en de vlammekes liet spelen over de goudblonde krullen op haar voorhoofd.

Dan zou Wulff-Dietrich langzaam naderbij treden en een kus drukken in den blanken hals.

Wulff-Dietrich schrikt op en wrijft zich de oogen. Hij tracht naar dit geluk, maar hij moet het zich ontzeggen, omdat er later voor de ouders gezorgd moet worden !

Pia kan hij niet trouwen. Een ander mag hij niet trouwen. Wulff-Dietrich verslockt het uur waarin hij zich, ter wille van rijkdom, liefde zou moeten ontzeggen. Vindt hij ooit een lieve blonde « fee » zooals hij zich in zijnen droom heeft voorgesteld, dan is de keus tusschen haar en Niedeck reeds beslist.

* * *

Dit voorjaar waren de viooltjes en primula's heel vroeg. De Meimaand was aanlokkelijk en Wulff-Dietrich besloot nu eindelijk aan zijn vurigen wensch te voldoen en eens een reisje langs den Rijn te doen, niet te paard of in rijtuig, neen, te voet wilde hij het doen.

Zijn broer gebruikte in de residentie iedere maand wel driemaal zooveel als zoo'n reisje hem kosten zou. 't Zou niet meer dan rechtvaardig zijn geweest, als zijne ouders hun oudsten zoon ook eens iets van de wereld hadden laten zien, maar graaf Rudiger gaf nooit, waar hem niet gevraagd werd, en zijn fiere zoon zou zich liever de tong afgebeten hebben, dan voor zijn genoegen zijne ouders op onkosten te jagen.

Hij had nooit vergeten op welke zondige wijze zijne ouders getracht hadden het geld van den armen Willibald meester te worden, en dit werd eene kloof tusschen hem en zijne ouders, die steeds dieper werd, vooral nu hij zag, op welk eene onvergeetlijke manier het geld, waarvoor bijna zoo'n zware misdaad begaan was, werd weggeworpen.

Zijn verlof werd zonder eenige moeite verkregen en vol levens- en reislust, reed Wulff-Dietrich met zijn weinig reisgoed naar de statie.

Hij zou niet eerst een bezoek aan zijne ouders brengen, daar dezen nog steeds zeer gestoord waren over zijne weigering van hun verzoek om in de residentie te komen vóórdat Pia von Nordlingen die verlaten had. Het was hem wel zwaar gevallen, doch hij had geen keus gehad.

Toen hij nu alleen in het rijtuig zat, vervulden allerlei tegenstrijdige gedachten zijne hersens.

Het was voor den jongen man zeer lastig om als graaf von Niedeck te reizen, aangezien hij dan in eerste hôtels zou moeten logeeren, per rijtuig overal heen zou moeten gaan en grafelijke fooien zou moeten geven. Hij was te veel aristocraat om den naam van Niedeck niet alle eer te bewijzen, die dezen toekwam.

Wulff-Dietrich lachte in zijne vuist.

Als opper-houtvester vervielen die verplichtingen.

Deze inval gaf hem het gevoel dat een prins moet hebben als hij kroon en ridderorder afwerpt en zich hult in den grijzen mantel van het « incognito ».

Alleen een prins volgt dan slechts een gril, terwijl het Wulff-Dietrich ernst was daar hij wel degelijk moest rekenen hoe met zijne geringe middelen rond te komen.

Den naam van het slot ? Neen die kon hem toch nog verraden. Wacht ! hij was gedoopt Wulff-Dietrich-Hellmuth-Karl.

Boschbeambte Karl Hellmuth zou hij zich noemen, als het ergens noodig mocht zijn een naam op te geven.

* * *

De vurige paarden stonden vol ongeduld te trappelen voor het kasteel Niedeck.

De bedienden borgen het kleine reisgoed der familie in een der rijtuigen, Pia stond in smaakvol, eenvoudig, donkerblauw reiskostuum op het terras en liet nog eens haren blik glijden over het heerlijke landgoed. Het bracht een droevigen trek op haar gelaat.

Nu zij Niedeck gezien en lief gekregen had, nu besefte zij eerst welk groot offer Wulff-Dietrich haar gebracht had.

Hoe hard moet het een man vallen, iederen dag de betooverende schoonheid van zijn landgoed te aanschouwen, alleen, zonder gade, zonder kind dat hij al dit schoons nalaten kan.

En dat alleen, omdat hij te edel was, om over een gebroken hart dit paradijs in te gaan.

O, als hij eens wist, als hij eens kon vermoeden dat die ander nooit bestaan had, dat die slechts eene vleesch- eene bloedloose pop was geweest, onmisbaar in het trotsche, hoogmoedige spel, over een meisjeshart gespeeld.

Pia leed dagelijks meer onder het door haar gepleegd bedrog, terwijl Wulff-Dietrich steeds meer en meer in hare achting rees. Zij verwonderde er zich echter voortdurend over, waarom tante Johanna zoo zeer was ingenomen met haar besluit om Wulff niet tot man te nemen.

Dezen haat kon Pia begrijpen, maar het was haar daarom toch raadselachtig dat tante Johanna liever het kasteel in geheel vreemde handen zag overgaan, dan dat het zoo innig door haar beminde nichtje er eigenares van werd. Of zou oom Willibald met opzet het voorgeschreven huwelijk onmogelijk maken, opdat zijn broeder het verdriet zou hebben, dat de bezittingen niet anders dan tijdelijk in de handen zijns zoons overgingen ?

XIII.

Eenskraps werd Pia, die in diep gepeins verzonken, nog steeds buiten op 't terras stond, opgeschrikt door haastige, zware stappen.

Een jong meisje kwam met groote sprongen aanrennen.

Donker, kort geknipt haar omringde een breed, vierkant voorhoofd, terwijl een niet te kleine neus moedig de wereld instaarde.

Groote, levendige oogen zagen Pia onbeschaamd aan, en in den mond die, vooral bij vroolijk gelach, van bijzonder groote afmeting was, schitterden twee rijen witte en gezonde tanden.

Ziedaar Franciska, gravin von Niedeck.

Men kon het gravinneke moeilijk schoon noemen. Haar gelaat was hoekig, zonder eenig spoor van vrouwelijke bevalligheid. Toch lag er over deze grove trekken zulk eene echt kinderlijke, vriendelijke uitdrukking, dat men de kleine gaarne hare ongemanierdheid vergaf.

Alle kleedingstukken, hoe sierlijk ook, hingen haar als geleend goed om 't lijf, of zaten zoo schrikbarend gespannen, dat zij aan alle naden barstten.

De gravin-moeder lachte er mee.

— Ja, 't is lastig, maar wat kan men er aan doen ? zegde zij tegen Pia. Als ik de wildzang kleeren aantrek die, naar het oog, goed passen, dan verklaart ze te stikken, en bij de eerste gymnastiekoefening de beste, barsten ze aan alle naden, ik laat dus voorloopig nog maar kleeren maken waarin ze kan ravotten.

Nu dat « ravotten » deed het jonge ding dan ook grondig. En van leeren scheen de jonge dame niet veel te houden.

We hebben maar een strengen, kundigen huisleeraar genomen, zegde tante Johanna verontschuldigend, toen zij Pia met de grootste verbazing naar den gouverneur zag zien ; met eene gouvernante beginnen wij maar niet meer, die kan de wildzang toch niet regeeren.

Toch was Pia aan den anderen kant verbaasd, hoeveel men Franciska liet leeren. Eens had zij haar zelfs met Latijnsche woorden bezig gevonden.

— Maar kind, waarom moet gij, als meisje, nu Latijn leeren ? had zij gevraagd.

Fransje — zooals men haar intiem heette — lachte dan smakelijk, en had hare beenen zoo hoog in de lucht geworpen, dat zij op de tafel terecht kwamen.

— Ja, ziet ge, dat wil mijn vader nu eenmaal zoo hebben. Ik geloof dat hij een voorstander der vrouwenontvoogding is, en een doctores van mij hoopt te maken.

Ook thans ziet Pia het wild en woest aanstormend nichtje met eenige bevreeming aan.

Fransje wierp de lange armen onbewimpeld rond Pia's slanke gestalte, terwijl zij smakkende kussen op hare wangen drukte.

— Kind ! kind ! ge stoot mij haast omver ! zegde Pia zich verwerende, en hoe dikwijls heb ik u niet gezegd, dat ik dat afschuwelijk gekus niet kan uitstaan.

— Nu, ik beloof u, dat het dan voor vandaag, de laatste zal zijn, lachte Fransje met de lippen smakkende, maar waarom staat ge hier zoo alleen ?

— Ik wacht op uwe ouders en op u. Het rijtuig staat reeds lang vóór de deur.

— Ja, dat weet ik, plezierig hé, dat we er weer van door gaan. Ziet ge, ik zou van plezier wel op mijn hoofd willen gaan staan !

Evenals zij in alles op haar vader geleek, zoo had zij ook diens schor en laagklinkende, weinig welluidende stem.

— Waar is uwen hoed, wild meisje ? vroeg Pia, of wilt ge zonder hoed op reis gaan ?

— Ja, dat zou ik het plezierigste vinden. Zoo'n gek ding, daarboven op mijn hoofd, daar zie ik 't nut niet van in, dat hindert me ! Verbeeld u, dat ik eens zulk een deftig hoofddeksel met binders moest opzetten, zooals moeder, of zoo'n schotel met pluimen, zooals gij ! Waarachtig, ik denk dat ze de brandklokken zouden gaan luiden, als ik zóó te voorschijn kwam. Dom nietwaar ? Want gij ziet er toch uit om regelrecht op te verlieven. Kom, ik zal u eens omhelzen.

— Lachend vluchtte Pia achteruit.

— Uwe verliefde oogen zouden iederen aanbidder eer aandoen, maar ik smeek u mij van verdere liefdesbetuigingen te verschoonen, ge weet, dat ik daar hoegenaamd niet op gesteld ben.

Het jonge meisje was volstrekt niet beleedigd.

(Wordt voortgezet).

OOGZIEKTEN. **Doctor Thibert,** SPECIALIST, Celestinenstraat 21, te Luik, (neffens Boulevd Sauvenière) ontvangt alle dagen van 3 tot 5 ure ; 's zondags van 9 tot 10 ure.